

LUOKKATUNNIT OPS2016 - YLÄKOULUN NÄKÖKULMASTA

HANNA GUSTAFSSON OSALLISUUS-KOORDINAATTORI

Miksi?

Miten?

Mitä?

MIKSI LUOKKATUNTEJA?

- Turun opetussuunnitelmassa 2016 paikallisena erityispiirteenä on L7 (osallisuus, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen).

→ ”Jatkuvan arkivaikuttamisen lisäksi oppilaat saavat käytännön kokemuksia osallistumisesta ja vaikuttamisesta oppilaskuntatoiminnassa ja ns. luokkatunneilla sekä luokka- että ikätasolla.”

- Osallisuus ei ole siis vain edustuksellista, vaan JOKAISTA oppilasta osallistavaa. Lakisääteinen oppilaskuntatoiminta tavoittaa oppilaista vain osan. Luokkatunneilla kaikilla on mahdollisuus päästä osalliseksi ja vaikuttamaan oman luokan ja koulun asioihin omassa turvallisessa ryhmässään.

- Luokkatunnit toimivat jatkumona koko perusopetuksen ajan. Näin oppilaat oppivat vaikuttamaan, saavat osallisuuden ja mielekkyyden kokemuksia **oman ikätasonsa mukaisesti.**

OPPILAAN OSALLISUUS TURUSSA

1. Oppilaskuntatoiminta ja luokkatunnit toimivat vuorovaikutuksellisesti.

Kaikki koulun oppilaat tulevat tietoisiksi oppilaskunnan hallituksen kokouksissa käsitellyistä asioista ja oppilaskunnan hallitus saa tiedokseen jokaisen luokan mielipiteet sekä tulee tietoiseksi asioista, joita oppilaskunnan hallituksessa on tarpeellista käsitellä.

2. Luokkatunneilla käsitellyjä asioita kuullaan henkilöstökokouksissa ja KOR-kokouksissa.

Oppilaiden mielipiteet ja ajatukset tulevat huomioiduiksi rehtorin ja henkilöstön tasolla, jolloin käytännön toimenpiteet mahdollistuvat. Oppilaiden, henkilöstön ja rehtorin välinen ajatusten vaihto ja vuorovaikutus koulun asioista lisääntyy.

3. Luokkatunneilla käsiteltyjä asioita voidaan käsitellä vanhempainilloissa ja tiedotteissa.

Oppilaiden mielipiteet välittyvät vanhemmille ja vanhempien näkemykset samoista asioista välittyvät luokkiin ja henkilöstölle. Huoltajat tulevat tietoisemmiksi koulun asioista ja yhteistyö syvenee.

4. Luokkatunneilla voidaan kuulla lastenparlamentissa ja nuorisovaltuustossa esillä olleita asioita.

Jokaisesta koulusta on edustus lasten parlamentissa tai nuorisovaltuustossa. Luokkatunnit toimivat tiedotuskanavana ja mahdollistavat koulujen ajankohtaisten asioiden käsittelyn lasten parlamentissa ja nuorisovaltuustossa koulun edustajien välityksellä.

MITEN LUOKKATUNNIT VOISI JÄRJESTÄÄ?

- Turun opetussuunnitelmassa on määritelty, että luokkatunteja järjestetään pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.
- Luokkatunnin on tarkoitus olla koko koulussa samaan aikaan, ennalta määrättyinä aikana. Luokkatuntien ajankohdat olisi hyvä olla tiedossa lukukausittain sekä oppilailla että henkilöstöllä.
- Luokkatunnilla käsitellyt asiat on valmiiksi mietitty ja valmisteltu. (ks. kohta mitä luokkatunneilla käsitellään?)
- Luokanopettaja/luokan ohjaaja pitää oman luokkansa luokkatunnin (yhdessä varaluokan ohjaajan kanssa). Yläkoulussa luokanohjaajalle voidaan valita ”varaluokanohjaaja”, jonka tehtävänä on olla mukana luokan luokkatunneilla ja esim. valvoa luokkaa koulun juhlissa ja tapahtumissa yhdessä varsinaisen luokanohjaajan kanssa. Käytäntö tasapuolistaa työnjakoa luokkatunteihin liittyen. Opettajille, joilla ei ole omaa valvontaluokkaa, ei jää luokkatunnin ajaksi vapaata tuntia, mikäli opettajalla olisi kyseisenä aikana oma oppitunti. Jos varaluokanohjaajalla ei ole omaa oppituntia, häntä ei voi velvoittaa luokkatunnille.

- Luokan "luottamusoppilas", edustaja oppilaskunnan hallituksesta tai vaihtuva luokan oppilas voi mahdollisuuksien mukaan olla mukana vetämässä keskustelua ja keräämässä mielipiteitä luokkatunneilla. Hän kertoo myös oppilaskunnan hallituksen terveiset luokalle.
- Koulun KOR-opettajan rooli luokkatuntien onnistumisessa on tärkeää. KOR-opettaja osallistuu luokkatuntien aiheiden suunnitteluun ja kutsuu kokouksiin tarpeen mukaan oppilaita suunnittelemaan luokkatuntien aiheita sekä purkamaan yhdessä luokkatuntien tuloksia, kun ne koskevat koko kouluyhteisöä.
- Kouluun voidaan muodostaa luokkatunteihin keskittynyt tiimi, jossa on edustus jokaiselta luokka-asteelta sekä KOR-opettaja.
- Opettajien yhteistyö ja yhteinen suunnittelu on välttämätöntä. Samaa vuosiluokkaa opettavat luokanohjaajat kokoontuvat yhdessä miettimään ikätasolle keskeisiä teemoja, joita luokkatunneilla käsitellään.

PIENET RYHMÄT LUOKKATUNNEILLA

- Luokkatunneilla on tarkoitus osallistaa jokaista luokan oppilasta sekä **harjoitella käytännössä oman mielipiteen esittämistä, toisen kuulemista ja ryhmässä toimimisen taitoja.**
- Jotta jokainen oppilas tulee kuulluksi, on hyvä jakaa luokka opettajan määrittelemiin kiinteisiin pieniin ryhmiin (4 oppilasta), joissa oppilaat luokkatunneilla keskustelevat. **Näin jokainen uskaltaa sanoa mielipiteensä ja voi olla aktiivinen omalla tavallaan turvallisessa pienessä ryhmässä.**
- Ryhmässä jokaisella on oma vaihtuva roolinsa (puheenjohtaja, sihteeri, ajanottaja, esittelijä). Ryhmät ovat kuitenkin pysyviä, jotta ryhmästä tulee toimiva ja turvallinen. Luokan sisäisiä ryhmiä voidaan käyttää mahdollisesti muillakin oppitunneilla.

TURUN YLÄKOULUJEN OPPILASKUNNISSA VAIKUTTAVIEN NUORTEN NÄKEMYKSIÄ LUOKKATUNTIEN JÄRJESTÄMISESTÄ KEVÄÄLLÄ 2016

- Nuoret toivovat työtavoiksi: Keskustelua, ryhmätöitä arvotuissa ryhmissä, parityötä, keskustelua pienissä ryhmissä, aktiivista tekemistä, älylaitteiden avulla esim. äänestämistä.
- Oppilaiden mielestä opettajan läsnäolo luokkatunneilla on välttämätöntä. Opettaja pitää tuntia mahdollisimman paljon yhdessä luottamusoppilaan kanssa. Opettaja kertoo infoasiat.
- Nuoret pitivät luokkatunteja tärkeinä ja hyvänä uudistuksena. Kuitenkin toivottiin, että tunneilla käsitellään nimenomaan oppilaille tärkeitä asioita eikä vain opettajan vetämiä tiedotustunteja.

MITÄ LUOKKATUNNEILLA VOISI KÄSITELLÄ?

- LUOKKATUNNEILLA VOIDAAN KÄSITELLÄ TEEMOJA, JOTKA LIITTYVÄT IKÄ- LUOKKA- KOULU- TAI KOKO KAUPUNGIN TASOON.
- LUOKKATUNTIEN TEEMOJEN ON OTAVA **AJANKOHTAISIA** JA MAHDOLLISIMMAN PALJON OPPILAITA **KÄYTÄNNÖSSÄ** KOSKETTAVIA.
- TEEMOJEN VALINNASSA OPPILAIDEN OSALLISTAMINEN ON TÄRKEÄÄ KAIKILLA TASOILLA. SIKSI AIKAA KANNATTAA KÄYTTÄÄ TEEMOJEN VALITSEMISEEN OPPILAIDEN KANSSA LUOKISSA JA OPPILASKUNNAN HALLITUSTEN KOKOUKSISSA.
- **IKÄTASOON** LIITTYVIÄ ASIOITA VOIDAAN MIETTÄÄ KUTAKIN VUOSILUOKKAA OPETTAVIEN OPETTAJIEN KESKEN JA MAHDOLLISESSA LUTU-TIIMISSÄ.
- **KOKO KOULUA** KOSKEVIA TEEMOJA VOIDAAN MIETTÄÄ OPPILASKUNNISSA, KOR- KOKOUKSISSA OPPILAIDEN KANSSA JA HENKILÖSTÖKOKOUKSISSA.
- LISÄKSI VOIDAAN HUOMIODA **KAUPUNKI- JA KOULUKOHTAISET PAINOTUSALUEET VUOSITTAIN.**

AIHEIDEOITA LUOKKATUNNEILLE

- Arviointi
- Positiivinen palaute, Wilman käyttö
- Monialaiset oppimiskokonaisuudet
- Oppimisympäristöt
- Työtavat
- Kouluviihtyvyys
- Motivaatio
- Koulun ulkopuoliset yhteistyökumppanit
- Järjestyssäännöt
- Välitunnit
- Turvallinen koulu
- Opiskelutaidot
- Yhteistyötaidot, ryhmässä työskentelytaidot
- Kurinpito koulussa, seuraamukset
- Koulun vaikuttamiskanavat
- Luottamusoppilaan valinta
- Työrauha
- Suvaitsevaisuus omassa koulussa/luokassa
- Monikulttuurisuus omassa koulussa/luokassa
- Arvot
- Kestävä kehitys; valinnat koulun arjessa
- Käyttäytyminen eri tilanteissa (ruokailu, oppitunnit, juhlat...)

IDEOITA LUOKKATUNNEILLE

- Oppilaiden ajankäyttö
- Luokkahenki ja sen vahvistaminen
- Ryhmäytyminen
- Oman koulun/luokan ominaispiirteet ”meidän luokka”
- Luokan säännöt
- Toiminnan arviointi (luokan, koulun, tapahtumien...)
- Oppilaskunnan/tukioppilastoiminnan esittely ja näiden jäsenien pitämät tunnit
- Luokkaretket
- Koulun yhteiset tapahtumat

OPPILAIDEN IDEOITA LUOKKATUNTIEN AIHEIKSI

- Kouluviihtyvyys
- Kiinnostava kouluopetus
- Oppilaita kiinnostavat asiat esille; eli keskustellaan, mitä luokkatunneilla halutaan käsitellä.
- Koulun pihan viihtyvyys
- Kouluruokailu
- Ryhmäytyminen
- Kiusaaminen
- Koulun tapahtumat
- Kouluympäristön viihtyvyys
- Luokkahuoneen ergonomia
- Luokkahenki
- Koemäärät
- Välitunnit
- Tukioppilastoiminta